

ANTONI STRUBELL

De les emocions presidencials

"Allò que defineix les nacions és la capacitat dels seus habitants per a la indignació."

JOSÉ SARAMAGO

Sovint resulta difícil saber exactament què senten els polítics. Per això han resultat interessants –però emocionalment divergents– dos moments protagonitzats pel president Pujol en les darreres setmanes. El primer cas es va produir a Finlàndia, quan en una entrevista va assegurar que els lligams emocionals entre catalans i espanyols eren tan forts que feien “descartar” la idea d’una sobirania catalana. Com veiem, avantposava clarament el valor de les emocions dels espanyolistes al dels catalanistes, els quals havien de renunciar a la nació pròpia en consideració a les “emocions” dels primers.

En el debat de política general, però, vam poder veure un registre emocional ben diferent al del liquidacionisme de Finlàndia. Reptat per un enverinat elogi del millor orador de l’actual Parlament de Catalunya –Josep-Lluís Carod-Rovira–, un president que ningú no recorda haver vist emocionat des del cas Banca Catalana va obrir el cor a l’astorada cambra. I tot d’una, ens entrà el dubte. Potser sí que no tot és el que sembla.

Potser sí que les emocions encara traeixen el subconscient presidencial. Potser sí que, almenys en la intimitat, el president lamenta haver de flagel·lar públicament el catalanisme com ho féu a Finlàndia. Potser sí que el pacte que sosté amb els neofranquistes del PP li treu la son. Potser sí que s’entristeix quan a diari veu la imparable construcció del “nosotros” espanyol a través dels mitjans públics de la CCRTV que ell ha creat. Potser sí que lamenta el costum de finançar escoles privades que passen de l’ensenyança del català. Potser sí que serà a contracor que el seu govern finançarà amb 134 milions de pessetes una pel·lícula sobre *El Cid Campeador* l’any 2002. Potser sí. Però endevinar les emocions d’un home que porta tants anys suprimint-les resulta

molt difícil. Aquesta autosupressió emocional mostra fins a quin punt el drama d’aquest nostre poble –començant pel seu president– està en el camp de les emocions. Entre la tirallonga de disfuncions que quaranta anys de franquisme ens han deixat –amb l’ajut de les nostres pròpies mancances– cal comptar-hi en primer lloc la impossibilitat de sentir i d’expressar sentiments propis com ho fan els altres pobles i els seus presidents. Avui en molts àmbits els sentiments catalans són incòmodes i –segons on– quasi clandestins. I a sobre pateixen el desavantatge d’aquells fenòmens socials a qui pocs atorguen el caixet que dona la clandestinitat. Al contrari, som vistos com a “normalitzats”, i fins i tot arrogants, impositius!

La disfunció sentimental, doncs, conviu amb condicions psicossocials que encara en pronuncien més l’anormalitat. Mirem si no uns quants casos gens hipotètics: Quants casos d’autoodi català –subtils i carnosos– no hem de veure en el nostre entorn al llarg d’un sol dia? Quants catalans no ens passem al castellà immediatament quan hem de parlar amb un castellanoparlant local? Quantes pel·lícules “catalanes” no són més que pel·lícules espanyoles a la recerca d’una subvenció del Sr. Vilajoana? Digueu si els ciutadans d’altres països no es rebel·larien davant la no-revisió judicial de la sentència a un president propi afusellat pel feixisme. Digueu si acceptarien a la seva nació el genocidi lingüístic practicat pel Sr. Zaplana o la République. Digueu si callarien en veure exposats a Salamanca els seus documents històrics com veurem nosaltres l’any que ve. Quin caram d’ofec sentimental ens obstaculitza la gola i ens entumeix els sentits?

Són preguntes que pocs es fan i encara menys gosarien respondre. Per trencar el colonialisme emocional que ens marca l’existència, caldria que els nostres responsables polítics possessin fil a l’agulla de trobar la fórmula i el marc mediàtic

adequat per alimentar les emocions de la nostra gent. Si no, serà molt difícil que el “nosaltres” català –amb tota la cromosomologia emocional que l’hauria d’acompanyar– sobrevisqui al setge brutal del “nosotros” emocional espanyol amb què ens violen dia i nit als *mass media* i a la premsa rosa. El lúcid catedràtic de la Universitat Pompeu Fabra Josep Gifreu –i molts d’altres– no es cansen d’avisar-ne els perills. Se’ls escolta algú a la plaça de Sant Jaume?

Catalunya ha viscut massa anys estrangulada per l’avui no toca emocional. És una fórmula que l’hagués apadrinat encantat Francesc Cambó, dirigent polític que en el seu temps va voler pactar un acord anomenat el *desarme emocional* (sic) amb Primo de Rivera per tal que les emocions catalanistes i d’altres destorbs democràtics no els incomodessin en els seus pactes. De fet, avui, no caldria veure la transició com una nova fórmula del famós *desarme emocional*? Potser han tingut les mateixes condicions per refer-se els universos emocionals andalús, castellà o espanyol que el català ençà de 1975? Per no tenir, els catalans no tenim ni reconeguda la unitat de la llengua, ni la possibilitat de federar-nos políticament, ni cap xarxa de comunicacions en comú. Quina nació ho aguantaria?

Avui, a Catalunya i als Països Catalans ens caldrien presidents capaços d’entendre la necessitat de treure el món emocional català i la cultura catalana de la situació d’absoluta indefensió i inferioritat en què es troben. Si no sabem “vendre” el món emocional català –a la política, a la literatura, al cinema, a l’economia– dubto que ningú no ens vulgui comprar, ni en el mercat casolà ni en l’internacional.

Als actuals presidents aquesta assignatura els ha vingut d’allò més gros. O d’allò més sobrer. Cal esperar que els que vinguin estiguin més a l’alçada.

Escriptor i professor de la Universitat de Deusto